

hatalmas, nemes, fölséges valóságában a nemzetet. Az ránézve mindörökké idegen maradt. Csak csuszó-mászó szolgákat ösmer. A szembenéző nyílt férfiasság ismeretlen előtte. A nemzet helyzetének igaz képét eltakarják az átkos erdő sövényként egybenőtt sudarai. A nemzet kérő, kiáltó, panaszos szavát felfogják az átkos erdő hazugságot, hizelgést suttogó sötét lombjai. Az erdőben kölykező vadak pedig folyton egy nótát csaholnak az uralkodó fülébe. Nem a király, de az osztrák császár nótája ez . . . Gyüld, vágasd urunk, a ki az erdőn túl lakik. Nem magunkfajta fenevadak azok, de valami kutyafejű náczió, mely királyokat szokott reggelire, ebédre, vacsorára csemegézni. És bekapna tégedet is a felséges házaddal együtt, ha mi duvadak és egyéb kettejű sasos csodák ebben az áldott erdőben körülöttem nem vigyáznánk. Ekként csaholnak ők, ekként ámitják ők a nemzettől elzárt, a nemzetlelkét ma sem ösmerő királyt, pedig a ronda férgeknek az erdőntuli békés pásztor és földműves nép rabolt báránytól izmosodik a nyakok, és e nép idegen igában sanczolt magzatainak vére, verejteke tapad falánk fogukhoz, dögletes csörükhöz.

Mégis az erdőn tuli pásztor reménykedve legelteti nyáját, a földműves epekedve vetegeti a magot a barázdába smidőn az anya a fehérhazikó küszöbén ülve, kisededét altatván, nótát dudol, mindnyájan egyre gondolnak. A jó királyt várja mindegyik, aki majd aranyos botjával közbe üt az átkos erdő fenevadjának és az óperenciás tengerentulra riasztja e vértiszívó kettejű és egyéb csodákat . . . Mindegyik várván-várja királyát. A pásztor legfehérebb bárányát neki szánta. A föld-

nyomban. Az eszme tetszett Náczinak s gyürü nyomban a zálogházba vándorolt. A pénzen aztán vettek ablaküveget, üvegágó gyémántot. Sándor előre vándorolt és az utjába eső kis helységeken — persze éjnek idején — beverte az ablakokat.

Másnap hajnalban a faluba állított Náci, ahol a sok karomkodó yankee mégis nagy örömmel fogadta az „éppen idején“ érkezett üveget. Volt szép kereset, az üzlet viragzott, de egyszer Náci, eltévesztette az irányt s éjnek idején került abba a faluba, ahol Sándor már javában veregette be az ablakokat. Valami bakter azután elfogta Sándort is, meg őt is. Így tudódott ki minden, az üvegnek az üvegét elszedték, Sándort pedig, akinek a pénz beszédese volt a dolga, koldába tették. Hogy megszabadulhassanak, megfizették a rájuk rótt pénzbiraságot s megint nem volt semmijük. De mindketten kiheverték ezt a kis balesetet s ma mind a kettő jómódban él Amerikában.

(A Mihályok harangja.)

Egy kisebb magyar telepen történt. Templomot építettek a magyarok s mindenre jutott pénz, csak harangra nem. A harang javára tehát bált terveztek, de mert bőjt

müves aranszemü buzát rostál neki és az édesanya hü katonát növel gyémántablakos királyi kastélyának őrzőjéül . . .

Azonban te szegény nép, te jó-ságos nép, te nemes nép, te hü nép hiában várod királyodat. A királyt éppen azon átkos erdő rejti előled, éppen azon átkos erdő tartja fogva, melynek sűrűjéből pusztító vadak csapkodnak magadra, vagyonodra.

Ezt az erdőt: a gonosz tanácsadók sötét erdejét, ezt az erdőt: a végzetes családi hagyományok és kormányzasi elvek átkos erdejét kell tehát kitartó, türelmes, vissza nem retrenő munkáddal kiirtanod népem! Mert ha az utolsó, büzhödt bagolyfészkes, féregtől lepelt fa is porba hullott, akkor a király a mesterséges sötétség után támadt ragyogó napsugárnál megundorodik a lidérczlangos régi környezettől, a hóhérvilág fölé szöktet sötét hagyományoktól és magától törtet ki a napsugariban aranyfátyolos, ezervirág illatu szabad mezőre és önként borul karjai közé fehérarczu, fehérlelkü, szerelmes szívü, hűséges nagy nemzetének és ragyogó homlokkal, ragyogó lélekkel, szeplőtlen örömmel, duzzadó erővel lép fel a nemzet aranyból kovácsolt, gyémánttal cifrázott vezéri trónusára. És akkor majd ugyanegy lesz királynak és nemzetnek az életutja is.

Boldog az a király, kiben bizik a népe és a ki bizik népében. A magyar bizik a királyában; de a király nem bizik az ő hü magyar népében. Ilyenformán azután sem a király, sem a nemzet nem boldog, nem elégedett.

idején esett róla szó, husvét előtt pedig a harangnak a toronyban kellett lenni, ezt a tervet elejtették. Előáll ekkor Zsáky Barnabás, hogy a harang árának a felét lefizeti, a másik felét fizessék a templomi kasszából. „De csak úgy, ha a harangot Barnabásnak keresztelik el“ — kötötte ki. Az eszme tetszett, de nem teljesen, mert már ha csak a fél harangot fizeti ki, csak a feléhez van jussa. Volt a helységben egy másik Barnabás is, aki hajlandó lett volna a harang árának egy negyedrészt lefizetni — a Barnabás név okaért. A dolgok ilyen állása közepette történt, hogy a telepen levő négy Mihály hirtelenében összebeszéltek, hogy tul tesznek a hü Barnabásokon; közösen lefizették a harang árát. Így azután Mihály lett a harang neve, nem pedig Barnabás.

(Francia leányból magyar menyecske.)

A harmadik történetke körülbelül tizenhat esztendővel ezelőtt kezdődött, a hazletoni nagy sztrájk után, amikor sok magyar bányamunkás családja szerzeszéledt Hazleton vidékéről. E vándorlás alatt történt az eset. Egy kis vasuti váltóállomáson leszállt a vonatról két asszony és két gyermek. Az egyik asszony magyar volt, vele volt a tíz

A „disztelen“ diszpolgárok.

(Indítvány a városi köztörvényhatósági bizottsághoz)

A fővárosban mozgalom indult meg, hogy a „disztelen“ diszpolgárokat, Haynaut és egyéb Gotterhaltes társait dobják ki a polgárság aranykönyvéből, melynek szégyen lapját képezi ez a bestefi névsor. A fővárosnak ezen mozgalma a vidéken is visszhangra talált és mi is kiirtuk e lapban, hogy az osztrák önkényes korszak, a Bach korszak idején a megfélemlített és részben csuszómászó község tanács a hóhérvilág mely jeleseit avatta az aranykönyvbe. A magyar nemzet ellenségeinek az igazi hétpróbás sárgafekete vezérkarából, a Haynau kompániájából és muszkavezetők beste sorából kerültek ki ezek a jó-ságos császármadarak, Debreczen „disztelen“ diszpolgárai, kiknek a nevét az emlékezés okaért ismét ideiktatjuk és ismételtlen ajánljuk a városi közgyűlés tagjainak figyelmébe. Így következik a diszes társaság:

(1854) gróf Grünne Károly cs. és kir. tábornok, főtaborkari segéd. Br. Kempen János cs. kir. tábornok, a császári királyi csendőrség főnöke. Br. Kellier Fridrik cs. kir. tabornok, taborkari segéd, Br. Baumgartner András, gróf Zichy Ármin cs. kir. kamarás, helytartósági osztályelnök, Br. Reichenstein Ferenc cs. kir. udvari tanácsos. (1856.) Br. Hauer István cs. kir. belső titkos tanácsos. Gr. Haller Ferenc, Albrecht főherceg adlátusa.

Végül Köszegi Benedek, ez még a legártatlanabb a sok czimeres császárimadár között, cs. kir. távirdai főnök volt és tüzijátékot rendezett Ő felségének körutja alkalmával.

Pompás mákvirág bokréta ez. Érdemes és hazafias kötelesség volna ezt a bokrétát szemétdombra dobni, de míg ez elkövetkezik, pedig elkeil következnie, mert hisszük,

éves fia. Az apa, a kenyérkereső jó messzi ment, most küldhetett nekik pénzt, hát hozzá igyekeztek. A másik asszony franciaia volt, gyermeke egy szöghaju, pufók képü hat hét éves leányzó. Óráig kellett várni a vonatra ezalatt a két gyermek összebarátkozott. Diskurálgattak, persze angolul. A két asszony is beszélt volna egymással, csak hogy a baj az volt, hogy az egyik csak francziául tudott a másik csak magyarul. Indulás előtt aztán az történt, hogy a franciaia asszony megtudta, hogy a jegye csak egy bizonyos távolságig érvényes, pénze pedig alig volt. A magyar asszonynak sem volt több pénze két dollárnál. De megesett a szive utitársnőjén s odaadta neki ezt az utolsó két dollárját. Pedig sohasem látta azelőtt azt az asszonyt. Talán a Pista gyerek rimánkodása is hozzájárult e jószívűséghez. Így indultak utnak, amikor elválóban — egy nap utazás után — kiderült, hogy alig egy félóránnyira fognak lakni egymástól. Ott laknak azóta, azaz ma már még közelebb vannak egymáshoz.

A véletlen ismerkedésnek az lett a folytatása, hogy a magyar fiu most elvette a franciaia kis leányt. Valtozás csak annyi történt, hogy a francziából lett magyar menyecske megtanult magyarul; Pista azonban nem tanult meg francziául.

hogy e tekintetben pártkülönség nélkül egyetért minden debreczeni hazafi, mi itt hasonló esetből kifolyólag beadott indítványt közlünk. Ezt az indítványt Kolozsváron adta be Benel Ferencz ügyvéd, Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának tagja, Szvacsina Géza. Kolozsvár város polgármesteréhez:

Nagys. kir. Tan. Polgármester Ur!

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságának 1887—88 évi szervezeti és ügyviteli szabályrendelete, jelesül pedig ennek 6. §-a 25. pontja szerint a törvényhatósági közgyűlés hatáskörébe tartozó intézkedések sorába beiktatott az a jogosultság is, a minelfogva a törvényhatóság „disz-polgár-jog”-ot adományozhat. Micsém természetesebb, mint az a feltétel, hogy csak az édes magyar hazánk, vagy az ezen szeretett városunk javának előmozdítása körül szerzett elevülhetetlen érdemek jutalmazásául, illetve pedig csak drága hazánk hű fiainak ilyen érdemeiért adományozható ez a kitüntető „jog.” Közbevetőleg megjegyzem tisztelettel, hogy törvényhatóságunknak korábbi keletű szabályrendeleteiben semmi nyoma sincsen ezen adományozási jogosultságnak, tehát a multakban történt ilyen adományozásoknak már ezért sem lehet jogos alapja, sem törvényes érvényessége. De hazánk régi törvényeire, illetőleg a „szabad királyi” minőségre sem lehet helyezni az alapot, következésképp tehát az érvényességet sem; mert a polgár-jog elnyerhetésének „conditio sine qua non” elengedhetlen feltételei voltak: 1., hogy az illető itten lakozott legyen, 2., hogy az illető a városi tanács és a választott centumpáterek által „a szokott váltság (taxa) befizetése és hűségküldetése mellett választassék meg; 3. hogy a megválasztottnak neve a polgárok névkönyvébe beiktassék; 4., hogy a megválasztottnak mindeme tényekről a város pecsétjével meg erősített certifikátum adassék. Már pedig az 1887—88 előtti közelmultban történt disz-polgárosításoknál ezen feltételek aligha léteztek.

Ha a „szokott váltság” quasi in honorem elengedtetett is, másfelől, semmi szin és praetextus alatt el nem engedhető volt az itten lakozás, kivált pedig a „hiteltétel” és a „polgárok névkönyvébe” való beiktatás. Egyébiránt pedig városunk levéltárában ilyen névkönyvek, értesülésem szerint, nincsen is semmi nyoma, sem a multból, sem a jelenből; holott pedig a jelenben szokásos disz-polgárosítás kiegészítő keretűl s a kitüntetés fokozásául helyén való volna egy, e czélra berendezett névkönyv, u. n. aranykönyv, a melybe a disz-polgárosítottak nevei beiktattassanak s a mely állandóan egy, akár a polgármesteri, akár a közgyűlési teremben e czélra külön felállított diszhelyen tartassék folytonos szemlélésre kitéve: a jelen s jövődöbelieknek buzdításául is de azért is, hogy a kitüntetettek emlékezetben tartassanak.

Mindezekről azonban ezuttal eltekintve, minthogy egy „Gothaisches genealogisches Taschenbuch der freiherrlichen Häuser auf das Jahr 1857.” című könyv 788. lapján valamely Urbán Károly nevű báró első sorban, mint „Kolozsvár sz. kir. város tiszteleti polgára” csak aztán mint es. kir. vezérőrnagy és es. kir. katonai határőrvidéki hadtestparancsnok, még csak nem is kolozsvári, hanem Horváthországbeli Gospie községi lakos van megörökítve és minthogy ez az egyéniség nem lehet más, mint kétségtelesenül csak az, — aki mint az osztrák önkényuralom hű zsoldosa és vakeszköze s a sza-

bas magyarság legádázabb ellenségeinek egyik legmegvadultabbika — az 1848—49-iki szabadságharcunkban — amikor t. i. arulással és muszkahaderő segítségével, az ezernyi sebtől vérző és legjobbjainak elvesztését sirató magyar nép, balvégzete által letiportatva, igába hajtott — a magyar nemzeti alkotmány ezredéves törzsét ledönteni, darabokra forgácsolni törekedve, hazánk szabadságának letiporására nyíltan fellázadva fegyverrel harcolt és szintén egyike volt azoknak, akik okozták, hogy szabadságharcunk leveretése után, a legjobbjaink, tulajdon hazánkban üldözést, meghurcolást, sa nyargatást, meggyalázást, börtönt, rablincset és hóhér kézből halált szenvedtek és minthogy ezt a gyűlöletes emlékü méltatlan egyéniséget városunk tiszteleti polgára sorába, örökre való elétkelenítésül csak azok a kishitűek, illetőleg csuszó-mászó kegyhahaszok csempészheték be, akiket az osztrák zsandárok, börtönmesterek és magyar vére szomjuhozó hóhérok irigység-sárga és halál fekete serege megfélemlített, illetőleg a kétséges erkölcsi értékű magas kegymosoly elbódított; és még, minthogy alaposan feltehető, hogy tiszteleti polgárjog, hasonló uton-modon meg más ilyen ellenséges existenciáknak is adományoztatott, de akiknek neveik bemutatásával ezuttal a „polgárok névkönyve” hiányolása miatt nem szolgálhatok; és minthogy az arra valóban érdemes disz-polgáraink kitűnő névsorának az ezt étkelenítő említett ellenségeink neveitől való megtisztítást, önmeggyalázásunk lealázó és gyűlöletes jeleinek és gyászos emlékének azon kiváló névsorból való kitöröltesét tek. törvényhatósági bizottságunk közgyűlésének egyben indítványozom s ezen czélból szükséges, hogy azokat, akiknek kitörölését indítványozom, nev és állás szerint megjelöljem is, mindezeknél fogva azt a hazafiúi mély érzelműl áthatott tiszteletteljes kérelmet terjesztem Nagyságod elé, miszerint: melőztassék a tek. tanács levéltárából legalább is az 1848. évig visszamenőleg mindazon esetekre vonatkozó összes előiratokat, amelyek szerint disz-, vagy tiszteleti-polgár-jog adományoztatott, felvételni s azok alapján hitelesen összeállítani s nekem kiadatni egy lajstromot a disz-polgárosítottaknak név, állás és lakhelyük szerinti megnevezésével és disz-polgárosításuk idejének megjelölésével.

Megjegyzem tisztelettel, hogy indítványom nem csupán az én egyéni érzetemnek, hanem országosan megindult, hazaszerte rokonszenvesen is fogadott mozgalomnak megnyilatkozása, a magyar sajtó nap-nap után fokozódó sürgetésének s hazafias támogatásának szerény visszhangja t. i. „Kosuth Lajosnak s hazánk többi nagy fiának, a kiket polgári és honfői erényeikért emelt a hálás polgárság disz-polgárainak fényes sorába, szent emléküket gyalazza az „egy kalap alá vonás” a magyar honvédek gyilkosaival, a magyar vértanúk hóhéraival, a magyar jeles hazafiak tömlöcztartóival, az osztrák erőszakos önkényuralom őrgöngyö bérénczeivel, a magyar nemzeti alkotmány galád árulóival s édes hazánk, ezen közös anyánk ellen hűtlenül fellázadott fattyuhajtásokkal. A hazafiúi és polgári becsületérés, de a valóban érdemes és disz-polgáraink iránt tartozó hálás tisztelet is, követelően és sürgetően parancsolja azon étkelenítő neveknek kitörölését, mert az e fajta disztelen disz-polgárok csak megbélyegezett fekete könyvvé aljasítják a honfői és polgár erények arany könyvét.*)

*) Érdekes felmúlteni, hogy ez az idézet, mely egyszersmind indokolásul is szolgál, a „Debreczen” f. évi 61-dik számában jelent meg.

Szerk.

Mindezek után indítványomat Nagyságod hazafiúi lelkes támogatására ajánlván, vagyok mély tisztelettel Kolozsvárt 1903. apr. 3. alázatos szolgája:

Benel Ferencz,

Kolozsvár sz. kir. város törv. bizottsági tagja és t. b. tiszt. főügyésze.

Délutáni levél.

(„Azar”-ról.)

Még csak személye szerint ösmeretlen előttem az az eredeti tehetségű magyar író, kinek a Debreczenben egy pompás magyar elbeszélésének közlését kezdjük meg. Ezen írása és egy levele után lelkileg annál kedvesebb ösmerősöm és barátom nekem. Igazi véka alá rejtett csillag.

„Azar” név alatt szokta irogatni — sajnos, egyidő óta nagyritkán — a magyar életnek bájosabbnál-bájosabb, hamisítatlanul eredeti, eleven, derűs képeit. Egyébként származására nézve szabolcsi családok I rokon nemes zemplénfi, ki a nektár termő tokaji hegyekmellől származott fel a hegyesszékelly földre, annak is bástyafalos templomáról nevezetes Csikkarczfalva községébe, a hol is mint körorvos működik ez a jókedvreszületett pompás magyar uriember, ki ha annyira nagyönis magyar nem volna, akkor bizonyosan mint író is legkedvesebb, legnépszerűbb szerzőink között emlegetnék; mert az elbeszélő költészetnek, leírásoknak oly bájosan csapongó, lekötő, érdeklődést gyújtó tehetségével áldotta meg „Azar” (dr. Prihoda Gyula) barátunkat a minden poeták szeszélyes teremtő atyja, hogy én neki sok tekintetben párját sem ösmerem.

A hogy eddig olvasott írásaiból megösmertem: leginkább hivatott lett volna a nyiri homokpartok oldalába épített, jegenyefás, virágkertes kastélyocskák nemes urainak, asszonykájának, fehér lányainak, napégette arczu hetyke urfiainak szivárványként színes, májusi derűként enyhe és vonzó történeteit kötetekbe irogatni.

Ezek a kötetek bizonyosan kedves olvasmányai lettek volna az andalgásra, a szelid mókára, a derűs képekre vágyakozó magyarnak, melynek élete manap ugyis elég szomorú.

A Debreczennek átengedett elbeszélése, egy igen bájos, igen kedélyes és mezei virág illatos magyar levegőjű elbeszélése is a nyírségi kuriából indul ki, hogy a báji tiszamenti kastélyban nyerjen kedves befejezést. Az olvasóknak bizonyosan tetszeni fog az „Azar” zamatos írása, melyben — saját maga és ma is élő barnaképű Szunyogh sógorának (az ősi nemes Szunyogh családból) házassági történetét írja le alakjainak pompás jellemzésével, könyvedén, meseteriesen dévajkódva közbe-közbe, elszántan a leleplezésekért párbaft is

vívni a „kedves jó betyár Szunyogh sógorral . . .“

E bájos magyar elbeszélésnek és mesteri korrajznak csakugyan a czime is: „Szunyogh története“; de olyan „Szunyogh“-okról is szól, írja a dévajkedvű szerző, kik „nem a lápon teremnek, hanem a lápok szélén, homokdombokon, ügyes kastélyféle házakban és engem — rokonnak látnak . . .“

Talán még azt is megemlíthetem, hogy e történet bájos hősnői ma nem kevésbé kedves családanyák, mert ő fiu gyermek és egy lányka népesíti Azarnak a csikkarczfalvi kuriáját . . ., a hol egy ösmeretlenül is kedves elvtársamat még lesz alkalman felkeresni és a „Debreczen“ olvasóinak nevében is szívből köszönni a pompás magyar írást és szívből köszönteni azt a pompás magyar embert, kinek még a mai keseredett, sanyarodott világban sem pusztult el az aranyos, az ősi magyar jókedve.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Isteniszteletek.

Az ágost. hitv. ev. templomban: Nagypenteken d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes. Istenisztelet után urvacso-ra-osztás. Délután 3 órakor Maté Károly segédlelkész.

Husvét első napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istenisz-teletet urvacso-ra-osztással. Délután 3 órakor Maté Károly segédlelkész.

Husvét második napján d. e. Maté Károly segédlelkész, d. u. 3 órakor ima.

A husvét és a hóhérimnusz.

(Ajánlva dr. Wolafka Nándor cz. püspök urnak.)

Az alábbi közleményt a Füg. Magyarországból vettük át. A magunk részéről nem fűzünk hozzá megjegyzést, de hisszük, hogy a püspök ur maga is helyesli az abban foglaltakat és a nagyszombati ünnepek alkalmával a Gotterhaltéval nem fogja hivatni és Debreczen egyéb polgárait fölhaboritani; mert hisz az Urunk Jézus ünneplése és a hóhérimnusz egyébként sem igen illelnek tán össze?

*
„A nap nap után megújuló botrányok, amelyekkel a hóhérimnusz révén a magyar embert vérig sértik, egy olva önkben igen okadatolt aggodalom támadta husvét-i ünnepekkel illetőleg. Nagyszombaton, feltámadás napján ugyanis régi szokás, hogy a körmenet alkalmával a katonaság is kirukkol és sortüzet ad és a hóhérimnuszt játsza. — Eddig is tömördek felszólalás és panasz volt amiatt, hogy vallási ájtatosságunk közepette hazafiságunkat sérsék meg, de a panaszkodások sohasem értek semmit s immár tenni kell valamit. Az utóbbi idők eseményei különben is érthetővé teszik, hogy bárhol a hóhérimnusz magyar polgárok előtt fölhangzik, ott botrány fog történni. Ez pedig viszont minden vallásos ember érületét sérténé. Így tehát a jó magyar katolikus ember dilemma elé van állítva: vagy hazafias, vagy vallásos érületé sértődik meg. Igen sokaknak nem maradna tehát más hátra, mint

kikerülni a dilemmát s a feltámadási körmenetben részt nem venni. Ámde ezt csak nem lehet eltérni s azért a hazafias magyar klérus tartozik gondoskodni róla, hogy a magyar katolikus ember ilyen kínos dilemma elé ne álltassék. Van mód a dologon segíteni. A katonaság csak abban az esetben rukkol ki, ha arra meghívják, illetve felkéri. Elkerülendő tehát a hóhérimnusz nyomán okvetlenül feltámadó kínos botrányt: ne hívják a katonaságot. Az ünnepi körmenet díszét úgy sem ez a külsőség, hanem a hívek ájtatos érületé adja meg. Mar pedig ez az érület menne tönkre, ha az izgalmas időkben fölhangzanék a hóhérimnusz s nyomában a fütty s az utálat minden kifejezése.

Mar a mult évben is több városban nem kérték a katonaság részvételét, az idén pedig, ahol tavaly részt vett a katonaság a körmeneten, ott a polgarság köréből az illetékes főpásztornál küldöttség kérje a katonaság, illetve a hóhérimnusz mellőzését. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a magyar hazafias főpapok mindenütt eleget fognak tenni hívek keresének, már csak a vallási érület szempontjából is.

Népgyűlés Hajduszoboszlón.

Hajduszoboszló város közönsége volt az első, mely 1902. november 9-én a katonai javaslatok ellen tiltakozott, mikor az ottani Kossuth-kört felavatták. Az akkor betérjesztett katonai javaslatokat a kormány visszavonta. A mostani ellen most már nemcsak Szoboszló város, hanem a kerület minden községe együttesen fog tiltakozni. Husvét második napján délelőtt lesz ez a partkülönbség nélküli nagy népgyűlés Hajduszoboszlón megtartva, melyre Balmazújváros, Hajduszováth, Vámospercs, Mikepercs, Alsó és Felsőjózsa községek lesznek hivatalosak. A népgyűlésen az országos függetlenségi pártot Kovács Gyula orsz. képviselőn kívül valószínűleg Papp Elek, esetleg Uray Imre orsz. képviselők fogják képviselni. A népgyűlés elnöke az olvasókörök ma délelőtt történt megegyezése alapján valószínűleg Hetey Ignác ügyved, jegyzője pedig a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt jegyzője lesz.

Közönyös presbiterek.

A minden téren nyilvánuló közönynek a bizonyosága a presbiteri elnökségtől kiadott ezen „Meghívás.“ Az ev. ref. egyház presbyteriuma a f. évi április hó 7-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett folyó évi április hó 9-én csütörtök d. u. 3 órakor a szokott helyen „másodszori meghívásra“ gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a „jelenlevők többsége határoz.“ Az egyházi atyáktól méltán várhatnánk el a nagyobb érdeklődést.

Negyven évig tanító.

Gargya Márton hajduszoboszlói ev. ref. tanító negyven évvel ezelőtt lépett a hajduszoboszlói ev. ref. egyház szolgálatába. Kartársai megfogják ünnepelni családiás körben ez évfordulóját a hűséges és hosszas szolgálatnak. Gargya Márton valóságos hajdu, bősörményi születésű, 1863. május 6-án foglalta el jelenlegi állását és azóta folyto-

nosan az első osztályt tanítja. Volt tanítványai közül a közeletnek számos szereplő tagja van. A teljesen családias jellegű ünnepekre a bősörményi, nánási, hadházi, balmazújvárosi, nádudvari, püspökladányi, szováthi és földesi tanítótestületek egy-egy küldöttje lesz meghíva.

A Hardegg gróf ékszerei.

A Hardegg gróf megtalált ékszereinek érdekes utójatekat képezi az, hogy a gróf az ékszerekre rátalált két pénzügyőr és a polgári biztosnak (kik a véletlen szerencse folytán az ékszerekre rabukkantak) 500 korona jutalmat adott át Vég Gyula kezébe. Azomban a megtalálók csodálatosképp keveslik a jutalmat adott összeget, holott, ha igazságosan ítélnék, egyikőjüket sem illeti meg ez a jutalom sem, mert a jutalom inkább illetné azt a dohányspiczlit, aki llyé-séket feljelentette a pénzügyigazgatósághoz a szűz dohány tartásáért. A mi azután történt, az a véletlen szerencse bárkit is érhetett volna, a ki a házkutatással megbízotván, eljárt volna a dologban . . . Tehát azt is szívesen köszönhetik, a mit a gróf a magajószántából és figyelméből juttatott nekik.

Az iskolai segélyek rendezése.

A felekezeti iskolák segélyezésének ügyével foglalkozott tegnap a jog- és pénzügyi bizottság. A főszamvevő tudvalevőleg az eddigi segélyösszegezen kívül 545161 korona 40 fillér arányos megosztást hozta javaslatba az egyes felekezetek között. A jog és pénzügyi bizottság hosszas eszmecsere után kimondotta, illetőleg elfogadta Vecsey Imre előterjesztését, ki a lélekszám arányában óhajta az iskolákat segélyezni. Evégből 1 millió 600000 koronát javasol e célra fordítani. Ebben az összegben bennfoglaltatik azonban már az a 891000 korona segély, amelyet most kapnak a varostól a felekezeti iskolák. A különbözetet tevő 729000 koronát pedig amortizációs kölesön utján javasolja megszerezni a bizottság. Azt is kimondották, hogy az ujonnan történendő segélyezés megnyugtató, teljesen kielégítő minden felekezetre nézve és 10 évig lly módon végkép megoldottnak tekintik a felekezeti iskolák segélyezésének ügyét.

Egyházi közgyűlés.

Az ágost. hitv. ev. ref. egyház husvét második napján d. e. 11 órakor a templomban egyházi közgyűlést tart, melyre az egyház tagjai ezuton is meghivatnak. Tárgyak: 1. évi jelentés, 2., mult évi számadás, 3.. Második tanítói korpótlék iránti intézkedés.

A Bekény család gyászja.

Részvétellel fogadta Debreczen város és egész vidéke a köztisztelt Bekény uri családot ért gyászos csapást. Ezzel osztoztak a Bekény Pétert és családját ért nagygyászban, mely a mély gyászt is enyhítő részvétet a következő sorokban köszönni meg a bánatba merült uri család: Barátainknak, ismerőseinknek, a Debreczeni Dalegyletnek s általában a nagy közönségnek ez uton is bánatos szívvel mondunk köszönetet azért, hogy felejthetetlen kedves feleségem temetésén részvétükkel nagy gyászunkat enyhítették s bánatunkban osztoztak. Debreczen, 1903. ápril 7. Bekény Péter és családja.

Műkedvelők tárlata.

A műpártoló egyesület által rendezett műkedvelők tárlata a mennyiséget illetőleg sikerültnek, gazdagnak mondható, mert a városháza nagyterme egészen megtelt a mű-

kedvelők munkáival. Majd azt is látni fogjuk, hogy a művésziérték együtt jár-e a mennyiséggel. A tárlat megnyitása ma délelőtt 11 órakor volt diszes, nagyközönség jelenlétében. Csikos Sándor dr. üdvözölte a vendégeket, kik között ott voltak a város vezető emberei is és felkérte Simonffy Imrét, a műpártoló egyesület alelnökét a kiállítás megnyitására. Simonffy Imre örömeinek adott kifejezést, hogy a műkedvelők társulata oly szépen sikerült és a műpártoló egyesület alkalmat nyújtott, hogy az érdekes, tanulságos tárlaton megismerje a város közönsége az amateur tehetségeket és művészeket. Köszönetet mond azoknak, kik a tárlat létrehozásán közreműködtek, a kiállítást megnyitja. A közönség ezután megsejmelte az érdekes kiállítást, melyet bővebben ösmertünk.

Köszönetnyilvánítás.

A siketnéma iskola alapja javára a mult hóban rendezett finn esték alkalmából Makó Lajos színigazgató ur a tegnapi napon 8 korona felülfizetést juttatott hozzá, melyert a nemes czélra tekintettel fogadja őszinte köszönetemet. Debreczen 1903. apr. 8-án. Oláh Károly tanácsnok.

Szabadság, Egyenlőség, Testvériség.

Egy francia történetíró, Aulard, történelmi nyomozásai során megállapította, hogy a francia köztársaság jelmondata, amely minden nyilvános épületen, zászlón és pénzdarabon látható, tulajdonképen nem származik, amint ezt általánosán hiszik, az az első francia köztársaság, a nagy forradalom idejéből, hanem jóval későbbi keletű. A királyság bukásáig „Nemzet, Törvény és Király” volt a jelszó, mely a királyság bukásakor helyet adott a „Szabadság és Egyenlőség” jelszónak. A „Testvériség” ehhez csak 1781-ben járult, de rendszeresen csak 1848 óta használják a hármas jelszót. Az 1848-iki francia alkotmány IV-ik pontja ugyanis kimondja: „A köztársaságnak alapelve a szabadság, egyenlőség és testvériség.

A pécsi Gotterhalte botrány.

A „Debreczen” előző számunkban hirt adtunk arról, hogy a honvédelmi miniszter jóváhagyása alapján a pécsi honvédhadapródiskola öt növendékét kicsapták az intézetből, mert márczius 15-én, a szokásos vasárnapi istentisztelet alkalmával nem énekelték a Gotterhaltét. Az ügyről a „M—g” kikérdezte a kicsapottak közül ma is Pécsen lakó Poppel és Wlassics honvédhadapródokat, akik következőleg egészítették ki a már ismeretes közleményeket:

Márczius 14-ikén Sorsich őrnagy, az iskola parancsnoka tudatta a negyedéves növendékekkel, hogy házi ruhájukban óhajtnak másnap — vasárnap felettük szemlélet tartani az istentisztelet után. A intézet negyven tagu énekkarának az őrnagy rendelkezéséből éppen aznapon — márczius 15-ikén — kellett először a Gotterhaltét énekelnie. Az énekkarból azonban csak 4—5 horvát fiu énekelte a császár-himnuszt, amire Sorsich őrnagy akkor rögtön így nyilatkozott:

— Velem ne paczkázatok, van utam és módom, hogy az éneklésre kényszerítsek benneteket!

Hazamenet félig tréfásan, félig megbotránkozva beszélgettek egymást közt a növendékek, hogy irni kellene egy képviselőnek, hogy az interpelláljon. 19-én, az újságközleménynek megjelenése után, Sorsich őrnagy iskolai kihallgatást rendelt el a negyedik évfolyam részére és kérdőre vonta

őket, először, hogy ki küldötte be a közleményt, másodsor, hogy mise után ki tette a megjegyzéseket. A kérdések feltevése után kijelentette, hogy öt percnyi gondolkodási időt ad, addig visszavonult szobájába. Még le sem telt az öt perc, mikor Teszlies Peter horvát növendék bejelentette, hogy Nagy Gyula pesti fiu volt az egyik, aki megjegyzést tett. Poppel Kálmán erre önként jelentkezett és elmondta, hogy ő is tett valami jámbor megjegyzést. Aznap délután lett volna a negyedéves növendékeknek a kimenőjük. Egy őrmester bement a városba, hogy a szolgálattelvő századosal a szabadságleveleket aláírassa. Mikor visszajött, Sorsich őrnagy átvette a leveleket és ott a növendékek szemelattára öszvtépte és a fiukat a nagyterembe rendelte. Ott már vártak őket Juhasz és Pilch századosok, akik a növendékek elzárt fiókjait felkutatták és a horvát növendékek, akik még a szemetes ládákat is feltartak, hogy nem találják-e meg a fogalmazványát az újságközleménynek, 20-an vettek föl a jegyzőkönyveket. 35 növendéssel külön külön vettek fel jegyzőkönyvet, míg Poppel Kálmánnal és Wlassics Károlyal 4—5 jegyzőkönyvet is vettek fel, kihallgatásuk alkalmával fenyegetve, majd szép szóval kérve őket, hogy vallják be miként jutott az eset a sajtóba. Miután a fiuk semmit sem vallottak, Sorsich még az éjjel Budapestre utazott és a honvédelmi miniszertől azzal az utasítással jött vissza, hogy a három fiut ki nem elégitő magaviseletük miatt el kell tavolítani az intézetből. Wlassicsal szemben már nem alkalmazhatták az eltávolítást, mert ez, sejtve hogy őt is ez a sors éri, önként kilépett. A harmadéves növendékek, akiket szintén megbüntettek, mert nem énekelték a Gotterhaltét, már leülték büntetésüket és megkezdették vakációjukat. A negyedévesek bent vannak az intézetben amelyből a husvétii szünidő alatt egy lépést sem tehetnek ki, látogatásokat nem fogadhatnak és Sorsich őrnagy kijelentette, hogy addig az intézetből senki ki nem megy, míg ki nem derül, hogy ki küldte be a közleményt. A vizsgálat a legszigorubbán folyik még ma is az intézetben. Pécsen azt beszélék, hogy egy Nagy J. nevű pék írta a levelet, aki az intézetbeli altisztekkel barátságos érintkezésben állott.

Schwarczgelb halászok a Balatonon.

Mikor még részvénytársaság nem vette haszonbérbe a balatoni halászatot, a halászok saját gunyájukban halászgattak. A halászatból az ő szerény igényeik szerint meg is éltek. A részvénytársaság már csak „alkalmaz” közülök halászokat, kik a „modern halászásba” beleokulnak s nyilván kapnak is élni való fizetést. De még egyebet is kapnak: hogy magas vízjárással esőben is a meghülés veszedelme nélkül halászhasanak, a részvénytársaság mindegyiket egy „feketesárga” vízhatlan ruhával szerelte fel. Így kerülnek a Balatonra „schwarczgelb halászok”. Annak a ruhának kétségkívül helyes, emberséges czélja van; de miért muszáj annak éppen feketesárga színűnek lennie?

Katonák husvétja.

A negyedik hadtesthez tartozó összes ezredek parancsnokai a jóviseletű legénységét, a mennyiben a helyőrségt szolgálattal megengedi, csütörtökön 4 napi szabadságra bocsátják. A hadapródiskolák növendékeinek egy része már szombaton elutazott, másik része tegnap ment husvétii pihenőre, a mely a jövő keddig tart.

Nyilttéri üzenet a feleségnek.

Az egyik nagyváradi laptársunk nem mindennapi nyilttéri levelet közöl. Felette jóévtágyu, de összezördült férj intézi a durczas feleségéhez. Eképpen hangzik:

A feleségemhez. Asszonyom! Tegnap már levelet is írt. Nagyon szép öntől. De hogy haza becézgetne ez még szebb. Csakhogy nem megyek ám! Hogy meghurczol! Előbb majd én teszem meg azt! Aztán jegyezze meg, hogy nem szorultam én a maga főztire s mégsem halok meg éhen. Azért sem halok meg! Tegnap este nyolcz tojásból ratottát vacsoráltam, utánna meg két adag rostélyost ettem hagymával, érti hagymával meg krumpli salátával. — A válópertől sem félek. — Vagy talán olyan gyenge embernek képzel, hogy egy kis fenyegetésre mindjárt fel adom a csatát, nem. — Küzdök a végsőkig és a megzaklatott férjek teljes elszantságával. És kijelentem a nagy közönség nyilt színe előtt és kedves feleségem asszony beszuságára, hogy a műtárlat ma esteli ünnepevényén is ott leszek, ettől a műélvezettől és pótolhatatlan gyönyörűségtől meg nem fosztom magam semmiért, még az ön szép szeméiert sem, s kész vagyok inkább a vátóperre is, de ma mégis csak elmegyek, sajnos már utoljára megyek. Fogadja mindazonáltal nagyra-becsülesem. Jukundus.

Az országos Kossuth társaság.

Az országos Kossuth-társaság, amely Kossuth Lajos századik születés napjának emlékére alakult, legközelebb megkezdheti működését. A társaság alapszabályait ugyanis belügyminiszternemi pótlások miatt visszaküldötte. A szervező bizottság vasárnap Lakatos M. elnöklete alatt gyűlést tartott, amelyen a jelentéktelenebb módosításokat megtették és újra felterjesztették a belügyminiszternek. Amihelyst visszaérkeznek az alapszabályok, megkezdí működését a társaság, amelynek már eddig is sok száz tagja van. Az Orsz. Kossuth-társaság szervező bizottsága kéri azokat, akiknél taggyűjtő iverk vannak küldjék vissza a bizottsághoz Lakatos Miklós címére (IV., Kaplony-utca 9)

Szinész vásár és színészvizsga.

Budapesten most van virágjában a virágvasárnap táján szokásos színész vásár. A tipikus művész és nyüvész alakoktól zajosak ilyenkor a kerepesi uti korezmák, kávéházak. De ugyancsak most folynak az országos színész egyesületek felvételi vizsgái is, melyről pár tréfas esetet emlit fel a „P. N.”, mely írja, hogy irodalmi titán is akadt. Hollósi Ödön kijelentette, hogy „A haza dalnoka” című szomorujáték prológusát fogja elszavalni.

— Ki írta? — kérdi Vidor Dezső.

— Sajatom! — rebegette a színész szerző szerényen és sziszegve. Nyelvhibája miatt még két évi gyakorlatra küldték. Szőregyi Gyula fura fölfedezést tett. Polgar Béla társulatában működött s ott még női szerepet is játszott. A sokoldalú ifju külömben csakugyan tehetséges. Somlár Mihály arra a kérdésre, hogy mi volt azelőtt így felelt:

— Könyvelő.

— No nekünk most ugyanis új könyvelő kell! — szólit Mészáros irodaigazgató. — Balla Kálmán hoztatette:

— Az éneke után itélve, kitünő könyvelő lehet. Fogadjuk föl.

Végül fölvtették, de nem könyvelőnek, mert megállapították, hogy egész éjjel utazott, a foga faj s azért nem tud most énekelni.

A debreczeni munkás dalegylet

husvét második napján, az „Arany Bika” disztermében, zártkörű dalestélyt rendez. Kezdeté este 8 és fél órakor. Belépti-jegy szeméyenként 1 k. 40 f. Előre váltott jegy 1 k. 20 f. Jegyek előre válthatók Kurián Gyula órási üzletében (Piacz-utca) Magyar Ferencz fodrasz üzletében Kossuth-utca, Nicht J. fűszer üzletében Mester-utca, Cilli Mihály szeszkereskedésében Kossuth-utca és este a pénztárnál. A hangverseny műsora igen érdekes: 1. Nyitány . . . előadja Kiss Gyula zenekara. 2. Kertem alatt . . . Lánytól; előadja a dalegylet. 3. Gyilkos, drámai monológ, Vertessytől; előadja Ferő Gyula ur. 4. Isten veled hazám . . . Székelytől; előadja a dalegylet. 5. Az egyszerű szolgabiro, vig monológ, Sárosytól; előadja Szűcs János ur. 6. Amerre én járok . . . Dr. Angyal A. tól; előadja a dalegylet. 7. Rakóczy induló, Huber K.-tól, zenekísérettel előadja a dalegylet. Hangverseny után táncz.

A magyarországi áll. tanítók

orsz. egyesületének választmánya, úgy is mint a II. egyetemes áll. tanítói kongresszus határozatának végrehajtó bizottsága e hó 10-en, péntek délután 4 órakor Debreczenben, az orsz. tanítói árvaházban gyűlést tart. A gyűlés tárgyai: 1. A fizetési törvényjavaslatnak a pénzügyi bizottságban történt megállapítása után a további teendők megbeszélése és elhatározása. Előadó: Kozma László. 2. Az évi közgyűlés tárgyának és idejének megállapítása. 3. Elnöki elszámolás a beérkezett összegekről és a II. egyetemes gyűlés határozatainak végrehajtásáról. A kik a gyűlésre már előző nap esütörtök este érkeznek, azok a „Bika” szállóban mérsékelt áru lakást kapnak.

Üde rózsás arczszin.

Az ember arczbőre tudvalevőleg apró rovátkákból áll, a melyek az alsó rétegekben puhak és átátszó, fejjebb azonban leveleznek miután már jól kiszaradtak. Mihelyt egyszer a bőr lehamlik, elveszti átátszóságát, a zsiradék elválasztásánál az arányok eltaszítódnak, világos és sötét helyek képződnek, az arcon olyan jelenségek mutatkoznak, a melyeket röviden, rossz, tisztátalan és egészségtelen arczszinnek nevezünk. Kelések, göbök, bőrártások és tüszők és nehezebb esetekben daganatok is kiütődnek az arcon. Ezen bajon csakis a bőrápolása segít, mely minden betegséget távol tart. A Bergmann és Társa Dresden és Tetschen a E készített Bergmann liliom-tej szappan használatát által a bajokon segítve van. Ezen szappan tiszta és mentes minden ártalmas vegyülettől és állandó használatnál biztos szer rózsás, gyöngy és tiszta arczbőr megtartására. A Bergmann liliom-tej szappan a legtöbb gyógyszertárban, gyógyszer és illatszerek kereskedésben 80 fillérjével kapható.

Rózsa Lajos

első legnagyobb női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönseget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalap különlegességei rendkívül nagy választékban megérkeztek.

Nyilatkozat.

A szolyvai gyógyviz a szoptatós asszonyokra és így közvetve a csecsemőkre nézve nagyon hasznos hatású. Dr. Fodor József egy. tanár.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

SZINHÁZ.

Műsor:

Csütörtökön „C” bérletben Aszalai uram leányai, vigjáték.
Pénteken Szünet.
Szombaton Szünet.
Vasárnap délután félhelyárakkal Hófeherke tündérmese.

Este **Foltényi Vilmos** felléptével II. Rakóczi Ferencz fogsága szinmű.
Hétfőn délután félhely árakkal Párisi élet. daljáték.

Este A falu rossza. Népszinmű.

(Egy kis vihar. — A hütelen.)

Bracco Róbert olasz írónak egy három felvonásos jellemvígjátékát mutatta be társulatunk.

Írója a mai olasz irodalom egyik elsőmért kiválója. Ereje a jellemfestésben van, amiről e darabjában is bő alkalmunk volt meggyőződni. Cselekvénye ugyszólván semmi sincsen. Az író egyetlen cselje ugy latszik az volt, hogy egy szövevényes érdekes asszonyi jellemet mutasson be. Ezt a cseljét igazi virtuóz modjára meg is valósította.

Nagyon kis közönsége volt az előadásnak, az sem méltányolta eléggé a szerző törekvését, legföllebb a párbeszédnek szellemes fordulataiban gyönyörködött.

Általában, mint már többször tapasztaltuk, a mi közönségünk nem szereti az akcióltalan darabokat, az érdekes mese és a meseszöveg fordulatosága az, amit kellően tud és akar méltányolni. Ezért a Bracco darabjának nincs is helye a mi szinpadunkon.

A főszerepet Hahnel Aranka játszotta. Klárában olyan szerephez jutott, aminek megjátszásához szükséges művészi eszközök teljesen birtokában vannak. Meglehet, hogy külön vélemény, de szerintünk a Frou-Frou előadása alkalmával kapott koszoruit tetézve érdemelte ki tegnap: játékaert.

Annak a szeszélyes, szellemes, kaczernek látszó, de azért főtétlenül becsületos asszonyi léleknek minden árnyalatát, rejtelmességét a legegyszerűbb művészi eszközökkel világította meg. Szóval, amily kiváló-ága ez a finom jellemrajz a darabnak, époly kiválósága volt a tegnapi előadásnak a Hahnel Aranka játéka.

A férfiakkal azonban annál csunyábban bánik el a szerző. Képzelné sem lehet szanalmasabb két figurát, mint a darab két férfiszereplője: a férj és a barát. Nem is esoda, hogy egy szellemes nő ugy forgatja az ujjain őket, mintha bábuk volnának.

Klenovits játszotta a férjet, Pataki a háziaratót. Az utóbbi játékán erősen meglátszott a kedvetlenség. Kivált a három fölvonásost megelőző dramolettben, ahol Hahnel Aranka szavait kellett volna folytonos játékkal kísérenie.

A diszletekről, kivált a második fölvonás előkelő, izléses diszletéről dicsérettel kell megemlékeznünk.

(—c.—s.)

IRODALOM.

(A Franklin társulat kiadványai.)

A magyar irodalom jeles termékeinek kiadásában s külföldi válogatott, magyar nyelvre ültetett művek népszerűsítésében minden-

esetre egyik legérdemesebb könyvkiadó vállalat a régi jeles híru Franklin könyvkiadó társulat, melynek kiadásai, a hosszú évtizedek gyümölcsstermő esztendői alatt a legnagyobb könyvtárakkal vetekednek. E jeles magyar könyvkiadó társulatnak most csak két népszerű és becses kiadásáról akarunk emlékezni, melyekkel magához hódította a magyar nemzet művelt elemeit és melyekkel olcsó áron hasznos, tanulsagos, érdekes és magas színvonalon álló irodalmi műveket ad az olvasók kezébe. Az egyik kiadványa a sok becsesek közül, a „**Vasárnapi Újság**” a másik a Gyulai Pál által szerkesztett **Olcsó könyvtár** változatos, füzetes kiadása, melyeknek legújabb példányairól a következőket közöljük az olvasóinkkal.

A „Vasárnapi Újság”

ápril 5-iki száma 26 képpel és a következő tartalommal jelent meg: „Náday Ferencz” (arczképpel és képekkel Náday különböző szerepeiből). Szüry Dénestől. — Költemények: Dalmady Győzötől és Pásztoitól. — Regénytar: „Az a bizonyos Mikos”. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — „Fölfelé” Regény. Irta Vértesi Arnold (Goró Lajos rajzaival). — „A nádasban.” Regény. Irta Karazin N. Orosz eredetiből fordította Ambrozovits Dezső (képekkel). — A tavaszi nemzetközi kiállítás a Mücsarnokban”. (képekkel Hegedüs László, Bruck Lajos, Bruck Miksa, Boruth Andor, Magyar Mannheimer, Pálya és Zemplényi festményei után). — „Dessewffy Arisztid” (arczképpel). — „Szilagyi Dezső szülőháza.” (képpel). — „Szilagyi Dezső emlékezete” (képpel Margó Ede szoborműve után). — „A horvat fővárosból.” (képekkel Zágabból). — „Dankó Pista” (arczképpel és képpel Dankó Pista temetéséről). — „A Turul” léghajó szerencsétlensége.” (képpel). — „A khaeroneai oroszlan helyrealitása.” (képpel). — Irodalom és Művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre négy korona. „Politikai Ujdonságokkal” és „Világ krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Neplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre 2 korona 40 fillér.

Olcsó könyvtár.

E hasznos, kulturális vállalatból négy újabb füzetet kaptunk (1261—1268. szám), melyek közül háromban Arany János népszerűsítésének nagy jelentőségű folytatását látjuk. Nagy baj volt mindaddig, hogy legjelesebb klasszikusaink munkái nem igen terjedhettek el a társadalom szélesebb rétegeiben, mivel a drága „összes birta el. Ezen a bajon segít most az „Olcsó könyvtár”, midőn lassanként füzetekben, csekély áron hozza forgalomba Arany János munkáit, megkezdvén a sorozatot a nagy költő épszaival és költői beszélyeivel, melyek közül az eddigi füzetekben már megjelentek: Murány ostroma, (1186—1188. sz.) Budai halála, (1221—1224. sz.) Nagydai cigányok, (1265—7. sz.) Katalin, Keveháza. Szent László füve, (mind a három az 1263/4. füzetben) Első lopás és Józka ördöge (mind a kettő az 1268. számban): — mig a többiek rövid időközökben fogják követni az elsőket, igaz öröme a magyar irodalom és kultúra minden barátjának. — Külön kell megemlítenünk a most megjelent füzetek közül az 1261/2. számot, melyben Tolsztoj Leonak, a jaszna-polyánai remetének hét legjobb elbeszélését fordította le Füredy F. Gusztáv.

— Az „Olesó könyvtár“ egy-egy számának ára 20 fillér, s minden hazai könyvkereskedésben, így a László Albert és társa könyvkereskedésében is megrendelhető és beszerezhető mindkét kiadmány.

A Pap-Teknős Márton új honvédruhája.

Nógradban lakik Pap-Teknős Márton, foglalkozására nézve becsületes hentesmester. Nem mai legény már, 1848-ban már harczolt a szabadságért és oly vitézül, hogy hadnagy lett a Vilmos huszároknál. Kapott a hazáért egy csomó sebet, szenvedett nehéz, de dicsőséges rabságot s hogy szabaddult, hazament dolgozni. De azóta nem mult hazafias ünnep, hogy az öreg Pap-Teknős Márton, magára öltvén a Vilmos-huszárok buzavirágkék mentéjét, azon meg ne jelent volna. Bizony a mentét nem kímélte az idő. Fakult a színe, foszlott a pesztója, már majd lehullt az öreg huszár testéről. Pap-Teknős Márton tehát gondolt mereszlet és nagyot: folyamodást írt Vác város tanácsához, hogy mert a magáéból nem igen telik, csináltasson neki új uniformist. Érdekes kérvénye így szól:

A nagytekintetű, érdemes, nemes polgaroknak, piros Vác város érdemes tanácsának kérelemmel Pap-Teknős Márton 48. hadnagy. Kérem a tekintetes nemes várost, hogy ezen irásomat elfogadni méltóztasson. 1848. és 1849. évek szenvedései után négy sebemből, a pápai, szenttamási, kápolnai és aradi csatákban öntöztem véremmel édes hazám földjét s miután az átkos osztrák börtönnel is megszenvedtetett, esedezem, hogy ezen szenvedéseim után megajánlani méltóztassék egy 48-as magyar huszárruhát, buzaszín csákót, a ruha materiája világoskék legyen. Nagy alázattal kérem, emlékezzenek meg rólam. 10. ezred Vilmos-huszár, Pap-Teknős Márton, hadnagy.

A szabadsághősnek nagy volt az öröme, mert Piros Vác polgársága teljesítette a kérését s márczius 15-én Pap-Teknős Márton már az új uniformisban haladt öreg bajtársaival a nemzeti zászló alatt a honvédszoborhoz.

A juhász játszik.

A juhász elhatározta, hogy felkeresi a másik juhászt, akit már évek óta nem látott. Szörnyen örültek egymásnak. A mult évi vásár óta nem paroláztak, lett volna hát mit beszélni. Igen ám, de a juhászfajta ember igen szótalan.

Ha a juhász egyedül van: beszédesebb. Szól a kutyájához, a vezérürükhöz, a méltelyes birkához, elbeszélget a számmal, megszólítja a délibabot. Szóval egészen jól mulat.

A két koma egy-egy adjon Isten után szótlanul üldögélt a bundán. Eltelt már tán egy óra is, amikor az egyik azt mondja:

— Tudja mit komám, játszunk vásárt.

— Hogy megy az?

— Hát mintha itt árulnának a szijgyártók, itt a vargák, itt a szücsök, ahol most kend ül. Én leszek a vásáros nép. — Olyan vásárt gondolják hozzám kend, hogy se hossza, se vége. — Kend lesz a szücs. Jó lesz?

— No hadd lám?

A leleményes eszű koma fölkel és retentő módon alkuszik egy-egy birka mellett a karikásra, a eszmára, becsmerli az árukat, el-elmegy, visszasomfordál, tolakodik a levegővel, mintha százan sürögnének körülötte.

A koma csak nézi a játékoskodó kollegáját.

Végre odakerül a vásárlástól kiizzadt

képpel a koma a subáján ülő juhászhoz, aki a szücs szerepét játszotta a vásárban.

— Adj' Isten!

— Adj' Isten!

— Hogy mén a vásár?

— Csak lassan.

— Mire mondaná ezt a subát?

— Huszonöt pöngő.

— Tán elmönt a kend az esze? Huszonöt pöngő ez a viseltés, kopoit, szőre-

hagyott suba? Tudja mit, kell-e érte öt forint?

A szücsöt játszó juhász szeme vérbe borult. Eelkapja a kampóst és úgy fejbe kollintja vele a subáját becsmerlő komat, hogy elnyult a gyepen. Jó felóraba telik, mikorra magához jön.

— Hát miért ütött kend le?

— Én! kendet? — mentegetődzött a koma — én ütöttem volna le kendet?

— Hát ki?

— Hát a menykö tudja ebben a nagy vásárban, hogy ki az ördög!

CSARNOK.

Barátkozás.

(Falusi történet.)

Irt: Szabó Kálmán. 6.)

Mócsi, kinek nagy, borzas szakállán verébfejnyi hópolyhek látszottak — de a mely pelyhek voltaképen dunnapelyhek valának — még ekkor huzta feje bubjára a kis fekete sipkát, (sábeszdekkli) meggyújtá a lámpást, kiment a pitvarba felemelte a csapó ajtót és lement a pinczébe jóféléért, mert a kármentőben csak bunda pálinka szokott halni.

A hogy felhozta a kívánt fél liter, Kákatiü menten ráköszönté társára. Köszönője ez volt:

— Isten éltesse a komámat sokaig; de a macskáját vigye el az ördög!

És ivolt előbb ő, azután a komája.

— Ejh, komám — mondá Czitraháti, az üveget levéve a szájáról, be fain is ez a macskapálinka! Soh sem hittem volna, hogy nekem a macskám valaha pálinkát nyerjen . . .

Azután elbeszéltek Mócsinak — kinek már akkor megint csak a fekete szakállá látszott ki a dunna alól — az egész macskahistóriát. Mócsi félalomban azt a megjegyzést tette rá, hogy groszartig, azaz nagyszerű; holnap elmondja a feleségének.

— De biz' azt ne igen mondogassa senkinek — tiltakozék Kákatiü —, mert ő azért kissé resteli is a dolgot. Féloi félt tőle a manó, csak nem ijednek meg egy hitvány macskától. Mert csak macska ő kelme, hiába tanulja az én Pista fiam róla, hogy rokonnagban van az oroszlanuál, meg a tigrissel! . . .

— Ucczu, a tekibe! mond Czitraháti, csettentve vagy hármat a nyelvével, azok pedig a külső országokban laknak, ott, a hol a jóféle safrány, meg az alvez (alse) terem, ezt a Kóbi boltos is beszélte már az én asszonyomnak.

— Hinné azt, komám, folytatá Kákatiü, hogy az oroszlan, egy ökörral a szájában, öles palánkot ugrik át? Ezt az iskolás fiam a tanítójától hallotta.

— Hiszi biz' a piszi! Nem hiszem én még a papnak sem, nem hogy a tanítónak — rázta a fejét Czitraháti és odanyújtá a butykost komájának.

— Megálljunk csak, komám szól Kákatiü, a butykost rázogotva — csak azt akarom kimondani, hogy én a tanítónak jobban hiszek, mint a papnak. Miért, azért? mert a pap mindig olyan országról predikál,

a melyben sem ő maga, sem más nem járt, — a mennyországról.

Ezután ittak mind a ketten, de bizony a sárkánytej már csak vékonyon fogyott, a pipák is többet feküdtek az asztalon, mint füstölgének. Mócsi kakasa már jelezte a piros hajnal közeledtét. A sipkák alatt magas foku gőzerő dolgozott, a szemhéjak megnehezédtek, az eszmecegerét hova-tovább hosszabbodó pauzák szakították meg.

Egyszer csak mondja Kákatiü:

— Tán haza is mennénk már, komám! Látom, a fogadás pálinka nem fogy el, ehol is, még ebből is van, de meg a gyertyánk is mindjárt tövére ég; majd megveszem a másik fél litert máskor, hogy a tályog ölje meg a komám macskáját!

— Hát, nem bánom, menjünk, hagyá helybe Czitraháti.

A kászolódás zajjal, dübögéssel járván, Mócsi is fölbredt rá, a pálinka arát kedvetlenül lökte be a sötét fiókjába, a két vendég lassacskán kibillegett. Mócsi azonnal bereteszelte utánuk az ajtót.

Czitraháti a feleségét már a pitvarban találta, akkor tolta a kemenczébe az utolsó dugat szalmát, hogy aztán früstökre egy pléhtepsiben oldalast és kolbaszt süssön.

— Hát annyit mondok, anyjuk — szól az asszonyhoz, mikor a bundába nagy nehezen bebillegett a konyhába, hogy kedvünkre kibarátkoztuk magunkat a Mócsinál és a koma nem is haragszik, csak te ne haragudjál ezért a kis soros állapotért.

— Én — monda az asszony — miért haragudnám én kedre?! Hiszen kend jó ember, mikor aluszik . . .

(Vége.)

Gyomorbajosoknak igen fontos.

Étvágytalanság, gyomorbaj, rosszullét, rossz emésztés miatti fejfájás, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb.

azonnal megszűnik a

Brady-féle Mariacelli gyomorcsépek

használatától.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer köszönő és elismerő levél.

Egy üveg, használati utasítással együtt 80 fillér nagy üveg 1 k. 40 fl.

Főraktár Debreczenben dr. Rotschnek Emil, az Arany egyszarvúhoz címzett gyógyszerárban és Toth Béla gyógyszerárban.

Hamis utánzatoktól óvakodjunk, a valódi Mariacelli gyomorcsépek üvegjén a védjegynek és az

aláírásnak *C. Brady* rajta kell lenni.

Figyelní kell arra, hogy a régi hírneves Brady-féle gyomorcsépek üvegként 80 fillér nagyobb üveg 1.40 fillérbe kerül, míg a nem valódi, hamisított értéktelenebb utánzatok olcsóbban, rándesen 70 fillért ajánlatnak.

Valódi tajték pipák

és

szipkák

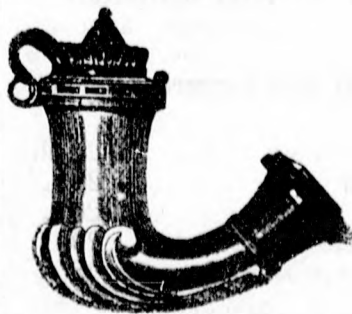
legjutányosabb

árban

kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparú üzletében.

Boros Testvérek

nőidivat
áruházában

Divatos Ruhakelmék, Selymek, Jó
Jó Sefírek, Batisztok, Vász- Olcsó
nak, Szőnyegek, Fügő- Divatos
nyők, Ágyterítő, Pipere
Olcso cikkek.

T. iparos urak figyelmébe!
Kovács kő-
szenet, pozsonyi kőszenet, (Kox) és faszenet
legjutányosabban hához szállit Neumann és
Weisz hatvan u. 5. telefon 205.

Dinyeföldnek Tőczóskert II.
járásban 1200
négyszögöl föld kiadó. Értekezhetni Kovács
Gyula vaskereskedésében.

Üvegeket fél és 1 literes nagyság-
ban vesz Békés Emil de-
naturált szesz nagykereskedése Barna-u. 1.

0000-000 00000-000

REMEK!

Crepe és Gazé-Boák

Csipke Gallérok

Selyem és Gazé

Női Nyakkendők

En tout cas

Divat Napernyők

Férfi Nyakkendők

nagy választékban
kaphatók.

Bosznay J. és Társa

divatáruhaza

DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

00000000000000000000

Szőlővessző, torma és spárga eladás.

Kitünő minőségű

gyökeres szőlővesszőt,
tormát, torma dugványt
és naponként friss spárgát
ajánl

a gr. Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós
urak „Erzsébet” szőlőtelepének kezelősége.
Iroda: Debreczenben Kossuth u. 32. sz.

Felhívás!

A közelgő **Husvétii ünnepek** alkalmából
van szerencsenk különösen a saját örlésű
kiváló finom kalács és rétes lisztjeinket a
n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani,
ugyszintén az általános elismert különféle
fajú kitünő **orosházi házi kenyereinket** a kö-
vetkező árak szerint:

I-ső rendű fehér kilója 24 fill.
I-ső „ barna „ 22 „
II-od „ „ „ 20 „
Rozskenyér hosszú és kerek alaku . 20 „
Munkáskenyér igen jó zamatu . . . 18 „

Kiváló tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa.

orosházi házi kenyér sütőde.

Elárastási helyek: Simonffy-utcai bérház.
Csapó-utca 86-88. Kiszegled-utca 9. és
Piacz-utca 79. sz.

Pásztor Gyula és Társa

vas. szerszám és rézaru kereskedése
DEBRECZEN, Csapó-utca (Bankház.)

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel,
hogy üzletünkben a mai naptól kezdve tul-
halmozott

öntött és lemez konyha-edények

óriási nagyválasztékát, **rendkívüli olcsó**
árak mellett árusítjuk ki.

Midőn e kedvező körülményt szives tu-
domásukra hozzuk, kérjük míg ezen olcsó
készlet tart, becses látogatósaival minél
hamarabb szerencsételni sziveskedjék.

Figyelmet érdemelnek: gazdag felsze-
relésű, gépészeti cikkek, angol prima
gépszijak szőlő műveléshez, ollók, kések,
és permetezők, nagy raktár az általános
közkeletteltség ek örvendő **szabadalma-**
zott bácskai eke fejeknek kovácsolt
acélból jótállás mellett és az itt fel-
nem sorolható áruk ezer és ezer válfajai
a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás mellett.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pon-
tosan telj. sitünk. Szives pártfogást kér

tisztelettel

Pásztor Gyula és Társa.

Még soha nem létezett! 1 kiló lemez edény 45 kr.

Szürke „secession” edény 1 kiló 70 krajczár.

Balmaz-Ujváros határában 500 hold marha legelő

kiadó.

Tudakozódók forduljanak a **Kiskabai**
gazdaság intézőségéhez u. p. Kaba;
még pedig folyó hó 14-ig, mert ezen
időn tul a legelő nem adatik ki.

Ugyanott

1000 db. birkának való legelő
is kapható.

Eltűnt

minden börtisztatlanság és borkiütés, ugyszin-
tén börtüsző, bőr és arcvörösség stb. a

Bergmann kátrány kénzappan.
(Védjegy 2 bányász.)

napontai használata által. BERGMANN & Co.
Drezda és Tetschen a/E. Kapható 60 fill.-vel dr.
Rothschnek V. Emil gyógyszerárában.

Telefon 63. szám.

Rosenberg Albert Özvegye és Fia

a magyar királyi államvasutak szállítóhivatala és vámkövetitési irodája
elvéallal:

költöztetéseket

szabadalmazott hat és nyolcz méteres butorszallító kocsikkal, egy
és két fogatu rugganyos társzekerekkel, a szállitásból eredő károk
szavatossága mellett, jutányos árakon.

Előjegyzések a májusi költözködési idényre irodánkban (Piacz-
utca 60. sz., Bankpalota mellett) elfogadtatnak és ugyanott min-
denféle szállitási ügyben készséggel nyujtunk. felvilágositást.

Az összes bécsi és budapesti szállitócégek képviselője.

Miért szenved ön??

Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas opeátiót is elkerülheti, ha a

valódi

THIERRY A.-féle Centifioa kenőcsöt

használja, mely **rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdal-**
mak enyhítésében utólrhetlen. A valódi Centifioa-kenőcs alkalmazhat: a
szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben,
továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt
lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél;
az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; min-
denféle daganat, kinővés, képződmény, karbunkulus és ráknál; vögre pokolvar,
körömméreg, körömgöyülés, a lábnaK járás közben történt kisebelése, fagyás és
égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torok-
daganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással
postadíjjal együtt 3 ko. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok
vételétől óva intek mindenkit és arra ügyelünk, hogy „Schutzengel Apotheke des
Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve.

Gyógyszerész A. Thierry balzsam és Centifioa kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólrhetlen szer soha nem romlik el, sőt men-
tül régibb, annál jobb, nem árt a szárnak a fagy, sem meleg s ezáltal télen
nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással alkalmazása esetén könnyen bevárha-
tó az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni,
melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden
család készletben e világhírű, olcsó, megbizható, a mellett tartalmatlan szerből
A hol nem bizonyos, hogy az én kitünő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem
hozatni. Czím:

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

